

תעורבת בשר בחלב, וכן מצוי שהטבחים גויים, ויש מכשול שמבשלים שם בישולי נכרים, ואפילו כשיש במקום השגחה, לעיתים רבות משגיחים רק שיהיה בישול ישראל כדעת הרמ"א בסימן ק"ג סעיף ז' שדי בהדלקת האש ע"י ישראל ולא צריך שיניח הישראל את הקדירה על האש. (וראה בזה להלן בהלכות בישולי נכרים פרק ל"ד תשובה ד').

וכן מצוי שהמלצרים הגויים פותחים ומגישים את היינות, ויש בזה משום איסור מגע עכו"ם, כמבואר בשו"ע סימן קכ"ג סעיף א'. ואפילו במקומות שיש השגחה, מתירים להם לפתוח ולהגיש את היין, כי לדעתם יין מפוסטר הרי הוא כמבושל, שהתיר השו"ע שם סעיף ג', וראה בזה להלן בפרק מ"א בבאורים לתשובה ב' שנתבאר שיון מפוסטר אינו נחשב כמבושל לענין יין נסך.

וכן מצוי שנכשלים באיסור אכילת תולעים, כי כשאין משגיח במקום, הטבחים אינם מפרידים ובודקים את הירקות ואינם בוררים הקטניות כראוי מחמת הכמויות הגדולות.

וכמו כן המציאות בבתי מלון בשבתות, שאם אין השגחה במקום, מצוי שעובדים יהודים מחממים את האוכל או שבוררים וחותרים ירקות באופן האסור בשבת, וראה בספר אור לציון תשובות ח"ב פרק ל' תשובה א', שאם בישלו לצורך האורחים, אסור להם ליהנות ממה שבישלו עבורם אפילו לאחר השבת. שאע"פ שנפסק בשו"ע בסימן שי"ח סעיף א', שהמבשל בשבת במזיד אסור לו לעולם, ולאחרים מותר למוצאי שבת מיד. מ"מ כתב המג"א שם ס"ק ב', שלמי שנתבשל בשבילו, דינו כמו למבשל עצמו. ולפי זה במסעדות ובמלונות שמבשלים לצורך אחרים, דינם כמו שנתבשל לכל אחד בשבילו. ואף שכתב במג"א שם שנראה מדעת הב"י שלא סובר כן ומתיר למי שנתבשל בשבילו, מ"מ כאן יש לאסור אף לדעת הב"י, כי יש בזה משום מחזיק בידי עוברי עבירה. ולכן ההולך להתארח בבית מלון או אולם או לאכול במסעדה, יברר היטב אם יש השגחה ראויה ומוסמכת במקום.

ובימי חג הפסח ראוי להמנע מלאכול במסעדות ובמלונות, אפילו אם יש בהם השגחה מעולה. שהרי אף בשאר ימות השנה מה טוב להזהר שלא לאכול אלא ממאכלים הנעשים בבית, ולפתות יזהר שבוע אחד

בשנה בחג הפסח שבו צריך זהירות יתירה מאיסור חמץ במשעה. ויש להליץ בזה מה שאמרו במסכת סוכה דף כ"ז ע"ב, משבח אני את העצלנים שאין יוצאין מבתיהן ברגל. שהרי לא בכל מקום אפשר והגון לאכול. וכן בחג הסוכות לא כדאי לצאת מהבית לטיולים ולמקומות שאין שם סוכה. ואע"פ שלכאורה הוא בכלל הולכי דרכים ופטור מן הסוכה, נראה שכשיודע מראש שיצטרך לאכול או לישן מחוץ לסוכה או אפילו מסופק בדבר, לכתחילה לא יצא לדרך, שהרי מביא עצמו בידים לידי פטור ומפקיע מעצמו מצות סוכה. וכעין מה שאמרו במנחות דף מ"א ע"א, שבעידן ריתחא מענישים את המפקיע עצמו ממצות ציצית. ולא ראוי לאדם להפסיד בידים מצוה יקרה זו. ואין לומר שגם בטויל הרי יש מצוה של שמחת החג, שכן מצות סוכה עדיפה על שמחת החג. (וראה בזה בספר אור לציון תשובות ח"ד פרק ל' תשובה ח'). וראה בספר שמחת הרגל להרב חיד"א (סוכות לימוד א'), שהעיד שרוב יראי שמים כמעט ואין נכנסים לבתיהם כל עיקר, רק שבתם וקימתם בסוכה. וכל שכן שאין יוצאים לסתם טיולים.

והחכם עיניו בראשו יקח עמו תמיד צידה לדרך, כדי שלא יעמוד בנסיון לאכול במקומות שיש בהם חששות. ויש לדעת שמותר לאכול באוטובוס בין עירוני וכל שכן במונית, ואין לחוש בזה משום אוכל בשוק שאמרו בקידושין דף מ' ע"ב, והובא להלכה בשו"ע חו"מ סימן ל"ד סעיף י"ח שפסול לעדות. שהרי כתב האורים ותומים בס"ק ל"ח בשם הסמ"ע, שמשלשן הרמב"ם והשו"ע שהולכים ואוכלים בשוק בפני כל אדם, משמע שאם הוא שלא בפני כל אדם, אף אם הוא בשוק לא נפסלים לעדות, רק אמרו חכמים (ירושלמי מעשרות פ"ג ה"ב) שגנאי הוא לת"ח שלא יאכל בשוק. ועוד חילק שם בין ההולכים בשוק ואוכלים, שהוא פחיתות גדול ובוזי מאוד, לבין הקובעים מקום לאכול בשוק שאינו כבוד לת"ח אבל לא יפסל לעדות משום כך. ונראה ללמוד דין זה מהמשנה במעשרות פרק ג' משנה ה', איזוהי חצר שהיא חייבת במעשרות, רבי נחמיה אומר, כל שאין אדם בוש מלאכול בתוכה. ומבואר שכל מקום שאין בו בושא לאכול נקרא חצר ולא שוק. ולפי זה, האוכלים ברחוב במקום שייחודוהו לאכילה, כגון שמניחים שם שולחנות וכסאות לסועדים, אין בו משום פסול לעדות. וכל שכן באוטובוס בין עירוני ומכונית שהם כרשות בפני עצמה.